

digiAkkoord - 23 maart 2023

Samen digitaliseren we onze ketens in de gebouwde omgeving om de noodzakelijke schaa sprong te kunnen maken in de realisatie van de maatschappelijke opgaves

1 Inleiding

De realisatie van de volgende gecombineerde maatschappelijke opgaven zijn voor de ketenpartners in de gebouwde omgeving - in het licht van het tekort aan arbeid en specifieke materialen/producten - uitsluitend uitvoerbaar als verdergaande digitalisering en ketenoptimalisatie plaats vindt:

- Energietransitie & Klimaatadaptatie
- Meer woningen en meer inwoners per km²
- Onderhouds- & vervangingsnoodzaak weg- en waterinfrastructuur
- Emissieloos en circulair bouwen en renoveren

Sinds de start van het digiGO initiatief In 2019 hebben meer dan 37 publieke en private partijen in de gebouwde omgeving (uit de ontwerp-, bouw- en technieksector, de toeleverende sector en natuurlijk ook de opdrachtgevers) samen het fundament gelegd voor een versnelde digitalisering en ketensamenwerking door middel van:

- Opstellen en regie voeren met de Roadmap voor verbetering databeschikbaarheid door open BIM- en GIS-standaarden;
- Initiëren van het programma Digitaal Stelsel Gebouwde Omgeving voor het betrouwbaar en veilig delen van data op basis van de principes van federatief datadelen (concreet resulterend in een consultatieversie van het afsprakenstelsel, waarmee vanaf 2023 ketenpartners efficiënter en veiliger data kunnen delen);
- Inventarisatie van digitaliseringskansen in het ketenlandschap en de bouw- & installatielogistiek zoals digitalisering en verkorting van vergunningsprocedures, betere benutting van planningsdata in alle achtereenvolgende ketenfases of het beter delen van product- en assetmanagement data (concreet kunnen deze kansen vanaf 2023 verzilverd worden resulterend in verbeterde arbeidsproductiviteit, stikstofreductie, etc.);
- Aanzet voor programma ter bevordering van de digiVolwassenheid van organisaties & digiVaardigheid van personen werkzaam in de sector (in aansluiting op Werkagenda Waardegedreven Digitaliseren).

Met dit fundament als basis gaan we in de komende periode concrete digitaliseringskansen benutten om de realisatie van gecombineerde maatschappelijke opgaves op te schalen. Wij staan nu op een kantelpunt van plannen naar realiseren. Dit vraagt om een nieuw digiAkkoord waarin ketenpartners afspreken om samen die versnelde digitalisering en ketenoptimalisatie in de gebouwde omgeving te gaan realiseren. Vanuit de generieke basisafspraken in dit digiAkkoord sluiten verschillende coalities van ketenpartners digiDeals om naar behoefte vanuit hun eigen praktijk en rol zich gezamenlijk en gericht in te zetten om hun concrete knelpunten weg te nemen en hun digitaliseringskansen te benutten.

2 Digitaliseringsdoel 2030 ter bevordering van ketenoptimalisatie en -vernieuwing

- 2.1 De hieronder vermelde organisaties die dit digiAkkoord onderschrijven (hierna te noemen: digiPartners) spreken af om met elkaar en in samenwerking met TKI Bouw & Techniek de digitalisering en daarmee samenhangende ketenoptimalisatie en -vernieuwing in de gebouwde omgeving te versnellen, zodat de benodigde opschaling in de realisatie van de gecombineerde maatschappelijke opgaves haalbaar wordt.
- 2.2 Om daarbij recht te doen aan de grote veelzijdigheid van de uitvoeringspraktijk en digitaliseringsopgave daarin, willen digiPartners uiterlijk per 1 januari 2024 in gezamenlijkheid onder penvoerderschap van digiGO concrete niveaus van digiSamenwerking vaststellen als overkoepelende maatstaf van de mate van digitalisering van de uitvoeringspraktijk door de ketenpartners (inclusief de opdrachtgevers). Daartoe zullen digiPartners voor verschillende deelsectoren van de gebouwde omgeving verschillende criteria formuleren per digiSamenwerkingsniveau die goed aansluiten op hun uitvoeringspraktijk:
- Data- en informatiestandaarden
 - Informatiebeveiligingsafspraken (digiVeiligheid)
 - DSGVO-afsprakenstelsel voor datadelen
 - Digital twins en digitale dossiers van het bouwwerk in de achtereenvolgende ketenfasen
- 2.3 Na vaststelling van deze overkoepelende maatstaf voor de mate van digitale samenwerking in de uitvoeringspraktijk, zullen digiPartners vanaf 1 januari 2024 samenwerken aan de realisatie van het overkoepelende digitaliseringsdoel:
- In 2030 is het de gangbare marktpraktijk om het minimaal vereiste niveau van digiSamenwerking in de uitvoering op een gestandaardiseerde wijze te specificeren in offerte-uitvragen én opdrachten ten behoeve van nieuwbouw, renovatie, onderhoud & beheer en circulair slopen van Nederlandse bouwwerken.
- 2.4 De verschillende niveaus van digiSamenwerking zullen ruimte bieden voor de diversiteit in de markt – met speciale aandacht voor kleinere organisaties en ZZP'ers waarvoor laagdrempelige markttoegang geborgd moet blijven - en toepassing van deze maatstaf biedt tegelijkertijd een instrument om de marktbrede mate van digitalisering verder stimuleren.
- 2.5 Met de realisatie van het in artikel 2.3 omschreven digitaliseringsdoel beogen digiPartners een bijdrage te leveren aan de volgende ketenoptimalisatie-doelen:
- Minstens 1,6% jaarlijkse groei arbeidsproductiviteit in de periode van 2024-2030 (zie EIB-publicatie 2022: <https://www.eib.nl/pdf/Notitie%20analyse%20bouwcapaciteit.pdf>)
 - Minstens 25 % reduceren van de geschatte jaarlijkse 9 miljard faalkosten uiterlijk in 2030
 - Minstens 60% CO2-reductie in Nederland in 2030
 - Minstens 50% stikstofreductie in de bouw en installatietechniek uiterlijk in 2030
 - Minstens 50% van de bouw en installatie-economie circulair uiterlijk in 2030
 - Minstens 25% verkorting van doorlooptijd van (ver)bouwprojecten (o.a. in efficiëntere vergunningsverlening) uiterlijk in 2030

3 Afspraken

Om het in artikel 2 vermelde digitaliseringsdoel 2030 te realiseren, spreken digiPartners af de volgende inspanningen te zullen leveren:

- 3.1 digiPartners streven ernaar om uiterlijk per 1 januari 2024 de maatstaf digiSamenwerking concreetiseren voor de uitvoeringspraktijk van de verschillende deelsectoren woningbouw, utiliteitsbouw en infra en zullen deze concreetisering in de markt valideren.
- 3.2 digiPartners zullen vanaf 1 januari 2024 de gedefinieerde niveaus van digiSamenwerking jaarlijks onder penvoerderschap van digiGO naar behoefte actualiseren.
- 3.3 digiPartners zullen in 2024 verkennen of zij de uitgewerkte maatstaf digiSamenwerking kunnen opnemen en nadien periodiek kunnen actualiseren in hun model-uitvraagdocumenten en modelcontracten.
- 3.4 digiPartners zullen in 2024 verkennen in hoeverre de uitgewerkte digiSamenwerking nog aanvullend geborgd moet worden via een wettelijke comply-or-explain-verplichting ter stimulering van marktbrede adoptie en gelijk speelveld.
- 3.5 digiGO zal in samenspraak met digiPartners uiterlijk per 1-1-2024 een programma ontwikkelen met concrete instrumenten en activiteiten om de digiVolwassenheid bij bedrijven en instellingen en de digiVaardigheid bij diens medewerkers in alle GO-sectoren te bevorderen. Alle digiPartners zullen aan dit programma deelnemen om daarmee jaarlijks meetbare level-stappen te zetten in de digiVolwassenheid van hun eigen organisatie en zullen deelname aan dit programma stimuleren bij organisaties in hun keten of achterban.
- 3.6 digiPartners zullen – elk naar hun eigen specifieke behoefte vanuit hun praktijk – digiDeals sluiten in wisselende coalities met andere digiPartners om hun concrete kansen te verzilveren ter bevordering van digiSamenwerking in de diverse deelsectoren van de gebouwde omgeving, met specificatie van:
 - Doel
 - Relevantie voor de conform artikel 2.2 uit te werken digiSamenwerking-criteria ten behoeve van digiAkkoord doel zoals vermeld in artikel 2.3
 - Meetbaar resultaat
 - Deelnemende organisaties
 - Periode
 - Mijlpalen
 - Relevantie voor GO-sectoren, ketenfases en maatschappelijke opgaven
 - Specificatie van kosten en bijdragen (financieel en/of in-kind)
- 3.7 digiDeals dienen te voldoen aan minimaal de volgende inhoudelijke criteria, waarop deze in de aanvraag bij het digiGO bureau worden getoetst:
 - Een realistisch doel gericht op een haalbaar en meetbaar resultaat
 - Relevantie voor de conform artikel 2.2 uit te werken digiSamenwerking-criteria ten behoeve van digiAkkoord doel zoals vermeld in artikel 2.3
 - Concreet geformuleerde mijlpalen
 - Relevantie voor minstens een van de GO-sectoren, een van de ketenfases en een van de maatschappelijke opgaven
 - Een dekkende begroting
- 3.8 In digiDeals ter benutting van datadeel-kansen zullen digiPartners zich na afronding van het nu lopende consultatieproces voor het DSGO-afspraken stelsel committeren aan het gezamenlijk door digiPartners vast te stellen DSGO-afsprakenstelsel én zullen digiPartners vanuit de praktijk waar nodig bijdragen aan de doorontwikkeling van dit afsprakenstelsel.

- 3.9 Bij de ondertekening van dit digiAkkoord op 23 maart 2023 zullen de eerste digiDeals gepresenteerd worden. Het overzicht van digiDeals zal op de website van digiGO gepresenteerd worden en voortdurend naar actuele behoefte bij de digiPartners worden geactualiseerd, waarmee wij op iteratieve wijze een gezamenlijke Uitvoeringsagenda digiGO voor 2024 – 2030 bepalen.

4 Governance

- 4.1 De Bouwdigitaliseringsraad is het hoogste bestuurlijke gremium voor de besturing van de uitvoering van het DigiAkkoord en inhoudelijk opdrachtgever voor alle activiteiten van Stichting digiGO voor zover die betrekking hebben op de uitvoering van het DigiAkkoord. Stichting digiGO voert het secretariaat van de uitvoering van het DigiAkkoord.
- 4.2 digiGO treedt als regisseur op in de totstandkoming van digiDeals met betrokken digiPartners en toetst daarbij voorgestelde digiDeals op inhoudelijke criteria zoals vermeld in artikel 3.7.
- 4.3 digiDeals zijn samenwerkingsverbanden zonder entiteiten die worden voorgezeten door een deelnemende digiPartner die door de overige deelnemende digiPartners is gekozen.
- 4.4 In de realisatie van digiDeals biedt digiGO met een goed geëquipeerd ondersteuningsteam en biedt DigiGO naar behoefte algemene procesondersteuning in en/of specifieke expertise en ondersteuning bij
- Verbetering van databeschikbaarheid
 - Opschaling van de toepassing van en verbeterde afstemming tussen data- en informatie standaarden
 - Toepassing van informatiebeveiligingsafspraken (digiVeiligheid)
 - Toepassing van het DSGVO-afsprakenstelsel in datadeel-initiatieven
 - Verbetering van de digiVolwassenheid en digiVaardigheid
- 4.5 digiGo zal na afronding van digiDeals de gerealiseerde resultaten kenbaar maken aan alle digiPartners en zal waar mogelijk verdere opschaling en bredere toepassing van de resultaten in de gebouwde omgeving stimuleren.
- 4.6 digiGO zal uiterlijk per 31-12-2023 in samenspraak met digiPartners tot verdere uitwerking komen van alle in dit digiAkkoord aan digiGO toegewezen rollen in de vorm van gestandaardiseerde processen en daarbij behorende besluitvormingsmandaten.

5 Financiering 2024 – 2030

- 5.1 Voor de digiGO programma's is momenteel de volgende financiering beschikbaar:
- Digitaal Stelsel Gebouwde Omgeving (DSGO): bij de start in 2022 is een programmabegroting van € 15 miljoen vastgesteld. Hiervan komt € 10 miljoen subsidie van het Rijk (BZK) en € 5 miljoen aan (financiële of in-kind) bijdragen vanuit de sector.
 - digiGO III 2023-2024: jaarlijks € 2,5 miljoen subsidie van het Rijk (BZK) en € 1,25 miljoen (financiële of in-kind) bijdragen vanuit de sector.
- Dit DigiAkkoord heeft geen gevolgen voor deze bestaande financieringsafspraken.
- 5.2 Het Rijk (BZK) en digiGO zullen in 2023 nadere afspraken maken over de financiering voor de periode 2024 tot en met 2030:
- digiGO: een jaarlijkse nog nader te bepalen subsidie van het Rijk en (financiële of in-kind) bijdragen vanuit de sector, waarin de subsidie wordt gezien als impuls om

digitalisering te stimuleren die in de aanloop naar 2030 wordt afgebouwd, aangevuld met een oplopende aandeel bijdrage vanuit de sector.

- digiVaardig/Digital Experience Center: nog nader te bepalen samenwerking tussen overheid en marktpartijen.

5.3 De financiering van de digiDeals zal vanwege de diversiteit per digiDeal vastgesteld worden, waarbij de digiGO waar nodig kan ondersteunen bij het samenbrengen van publieke en private bijdragen in een dekkende financieringsmix.

6 Monitoring en evaluatie van de realisatie van digiAkkoord afspraken en doelen

6.1 digiGO zal jaarlijks de toepassing van digiSamenwerking in de markt monitoren en daarover rapporteren aan de digiPartners.

6.2 digiGO zal de voortgang in de realisatie van de afspraken en doelen monitoren en jaarlijks in april aan alle digiPartners rapporteren.

6.3 In 2025 zal digiGO een tussentijdse evaluatie laten uitvoeren door een extern onafhankelijk bureau waarin vastgesteld zal worden in welke mate de gemaakte afspraken in dit digiAkkoord zijn uitgevoerd, in welke mate DigiDeals de daarin gestelde projectdoelen hebben gerealiseerd en hebben bijgedragen aan de strategische doelstelling van dit digiAkkoord.

6.4 In 2025 zal digiGO de resultaten van de in 6.2 vermelde tussentijdse evaluatie tijdens een congres delen met alle digiPartners, waarbij in onderlinge samenspraak verkend zal worden welke aanvullende afspraken nodig of wenselijk zijn om tot verdere versnelling en opschaling van digitalisering in de sector te komen.

Nijkerk, 23 maart 2023

digiPartners die dit digiAkkoord onderschrijven:

- ...
- ...
- ...
- ...

Bijlage 1 – Begrippen

- **Bouwwerk:** een constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, die op de plaats van bestemming hetzij direct of indirect met de grond verbonden is, hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond, bedoeld om ter plaatse te functioneren;
- **Databeschikbaarheid:** de mate waarin de juiste data in de juiste kwaliteit, in de juiste vorm, op het juiste moment beschikbaar en veilig toegankelijk is om – al dan niet verrijkt tot betekenisvolle informatie - toegepast te kunnen worden voor een optimale ketensamenwerking in de gebouwde omgeving;
- **digiDeal:** projectsamenwerkingsverbanden waarin digiPartners – elk naar hun eigen specifieke behoefte vanuit hun praktijk – in wisselende coalities met andere digiPartners om hun concrete kansen te verzilveren ter bevordering van digiSamenwerking in de diverse deelsectoren van de gebouwde omgeving;
- **Digital twin:** een virtuele versie van een object die dient als een real-time digitale versie voor praktische toepassingen zoals simuleren, testen, modelleren en plannen. Een BIM-model is een digital twins van een bouwwerk;
- **digiVolwassenheid:** de mate waarin organisaties aantoonbaar in staat zijn om op gedefinieerde niveaus van digiSamenwerking te opereren;
- **digiVaardigheid:** de mate waarin medewerkers binnen organisaties aantoonbaar in staat zijn om op gedefinieerde niveaus van digiSamenwerking te opereren;
- **digiSamenwerking:** de overkoepelende maatstaf waarmee digiPartners onder penvoerderschap van digiGO de niveaus van digitalisering van de uitvoeringspraktijk door de ketenpartners (inclusief de opdrachtgevers) vaststellen met specificatie van verschillende concreet toe te passen data- en informatiestandaarden, minimum eisen voor cybersecurity en digitale weerbaarheid, afspraken voor datadelen en digital twins en digitale dossiers van het bouwwerk in de achtereenvolgende ketenfasen
- **DSGO:** Het Digitaal Stelsel Gebouwde Omgeving (DSGO) biedt een set van uniforme afspraken, die zorgt voor veilige, betrouwbare en gecontroleerde toegang tot data in de ontwerp-, bouw- & technieksector;
- **Ketenfase:** Een fase in de ketensamenwerking waarin ketenpartners samenwerken opeenvolgend met elkaar samenwerken gedurende de gehele levenscyclus van een bouwwerk.

Bijlage 1: Lijst met digiDeals

digiDeal titel		digiDeal-nummer	DD..
Doel			
Relevantie voor digiSamenwerking-criteria ten behoeve van digiAkkoord doel (zoals vermeld in artikel 2.2)	☐ Toe te passen data- en informatiestandaarden ☐ Toe te passen informatiebeveiligingsafspraken (digiVeiligheid) ☐ Toe te passen DSGVO-afsprakenstelsel voor datadelen ☐ Toe te passen digital twins en digitale dossiers van het bouwwerk in de achtereenvolgende ketenfasen		
Samenvattende pitch			
Meetbaar resultaat			
digiDeal deelnemers			
Periode			
Mijlpalen			
Relevantie voor GO-sectoren	☐ Woningsector ☐ Utiliteitsector ☐ Infrasector		
Relevantie voor ketenfasen	☐ Initiatie & tenderfase ☐ Ontwerpfase ☐ Vergunningsverlening ☐ Bouw & installatielogistiek ☐ Productie ☐ Realisatie ☐ Beheer & onderhoud ☐ Recycling		
Relevantie voor maatschappelijke opgaven	☐ Stikstofreductie ☐ Energietransitie & Klimaatadaptatie ☐ Meer woningen en meer inwoners per km ² ☐ Onderhouds- & vervangingsnoodzaak weg- en waterinfrastructuur		

	☐ Emissieloos en circulair bouwen en renoveren		
Benodigde digiGO procesondersteuning	€	Financiële bijdrage digiDeal deelnemers	
Benodigde in kind inzet deelnemers	€	In-kind bijdrage digiDeal deelnemers	
Overige externe kosten		Financiële bijdrage van ...	